

Nora van Oostrom-Streep

Meer spreken, minder zwijgen?

Dit was in 2007 de titel van het jaarlijkse preadvies. Destijds ging het met name om geheimhouding, informatieplicht en verschoningsrecht. Reden dat de vraag nu het hoofd van mijn column siert, is dat ik de afgelopen periode meerdere malen werd geconfronteerd met variaties op bovenstaand thema.

SCHULD

Allereerst natuurlijk de nadrukkelijke berichtgeving in de media over (oud-)notaris B. te A, die niet alleen opgelicht zou zijn voor 1,2 miljoen euro, maar reeds vanaf 2008 problemen met zijn bewaring zou hebben en daarnaast strafrechtelijk verdacht zou zijn wegens ongeoorloofde opnames van de kwaliteitsrekening. In de media werd druk met modder gegooid. Wiens schuld was het allemaal? Wie moest de gedupeerde cliënten nu schadeloos stellen? En wie wist ervan, maar deed niets? Wat volgde was een staaltje tenenkrommend pingpongen. Het Bureau Financieel Toezicht (BFT) kreeg er van de curator van langs omdat het al sinds 2008 op de hoogte zou zijn van de benarde positie van de notaris. De protocolvolgers, omdat ze de dossiers niet zouden afwikkelen en dus niet helder werd wat de precieze tekorten waren. Justitie, omdat zij niet akkoord zou gaan met terugname van het protocol en de KNB omdat...??

VERDACHTMAKING

Wat nu precies het probleem van de KNB was, werd niet duidelijk, maar er werd heel veel geïnspueerd. Door de protocolvolgers die op hun site spreken over 'een taaie strijd met het Voorzieningsfonds', Door de media die stellen dat de toenmalige ringvoorzitter van de verdenkingen jegens notaris B. op de hoogte was (en desondanks niets deed, was de verdachtmaking), en door een individuele notaris die meende dat de KNB in deze zaak zat te blunderen en dat het allemaal anders en beter had gekund.

STROOMSCHEMA

Grootst gemene deler was, dat de KNB zich hier vrijwel niet kon verweren. De ringvoorzitter niet die een geheimhoudingsplicht heeft (nu, maar ook toen!) en de KNB niet die enerzijds niet wil uithalen naar eigen leden en anderzijds niet tussen de kogelregen tussen curator – BFT en opvolger – Justitie wilde gaan staan. Hoe leg je nu kort en helder uit dat de KNB niet weet wat er op een notariskantoor gebeurt, tenzij iemand dit meldt? (Bij voorkeur het BFT?) Hoe leg je uit dat de geheimhouding aan uitspraken over individuele notarissen in de weg staat, ook al is deze notaris strafrechtelijk verdacht? Hoe leg je kort en helder uit dat protocollen echt van Justitie zijn? (Al wil deze laatste dat schijnbaar niet onderkennen.) En

dat het Voorzieningsfonds niet op een wettelijke basis berust, maar op de welwillendheid van de notarissen zelf om het imago van hun beroepsgroep te beschermen? (Welke beroepsgroep kent überhaupt deze vrijwillige faciliteit??) De media zijn niet geïnteresseerd in een stroomschema met de verantwoordelijkheden over en weer dus moet je misschien gewoon stilzitten als je wordt geschoren.

STILZWIJGEN

Spreken of zwijgen? Spreken of zwijgen als je als notaris hoort dat een cliënt financieel wordt misbruikt? Moet de geheimhouding dan wijken of betreed je dan het hellend vlak en is het een kwestie van tijd voordat de gehele geheimhoudingsplicht wordt opgeheven? Spreken of zwijgen (en anderen laten praten) over de precieze rol van het notariaat in de Tweede Wereldoorlog? Spreken of zwijgen tegen je personeel als het slecht gaat met het kantoor? Onlangs sprak ik met een kandidaat die weet dat er in het kantoor van alles speelt. De markt weet het ook, maar de maten hullen zich in stilzwijgen. Het personeel is onzeker, kijkt om zich heen en loopt op drijfzand.

HARDE LIJN

Wie het weet, mag het zeggen. Er is geen harde lijn die je kunt volgen als het gaat om dit dilemma. Steeds moet je de voordelen van de openheid afzetten tegen de wettelijke barrières en de mogelijke langetermijngevolgen. Soms is openheid geraden en essentieel, maar soms ook geldt de oude wijsheid: spreken is zilver, zwijgen is goud. ■